

HENGELO (G)
1901-1987

INHOUD-LIJST

Datum	Onderwerp	Melk mln. kg.	M. geld 100 kg.	Boter kg.	Kosten 100 kg.
1895	Particuliere boterfabriek van B. Helderink				
1899-12-30	Verslag lezing Hylkema <i>veevoeding en melkgift</i>				
1900	Knipsels met oprichtingsplannen				
1901	Gestart				
	Knipsels				
1910					
1912-12-18	Verslag vergadering CZ. Hengelo				
1913		4,455	f4,19 ²	f1,35 ⁷	
1915-03-26	Verslag vergadering CZ. Hengelo – gegevens 1914	4,713	f4,31	f1,36 ⁶	
1916-01-04	Verslag vergadering CZ. Hengelo				
1919-03-18	Onvrede bij ledem n.a.v. boterhandel zonder bonnen				
1919-06-06	Verslag vergadering CZ – problemen in vereniging				
1919-10-28	Agenda voor buitengewone ledenvergadering 4 nov.				
1919-10-31	Verslag vergadering CZ – onvrede na ontslag dir.				
1919-11-07	Verslag buiteng. vergadering CZ – ontslag dir. ??				
1919-12-19	Knipsel: Verslag gewone ledenvergadering				
1920					
1920-04-16	Knipsel: Verslag verg. pas oprichting <u>stierenvereniging</u>				
1920-06-04	Verslag vergadering CZ. Hengelo – gegevens 1919	2,600	?	f3,31	
1920-12-17	Kort verslag vergadering CZ. Hengelo				
1921-05-13	Vertrek dir. Hento, opvolger J. C. Geersma				
1923-10-16	Knipsel: met tekst over oprichter Notaris J. Koning				
1925					
1925-12-23	Verslag najaarsvergadering CZ Hengelo				
1927-09-16	Verslag buiteng. verg. ivm meerkosten verbouwing				
1928-03-23	Knipsel: Kort verslag verg. – gegevens 1927	6,137	f6,57	f2,06 ⁸	f1,25
1928-04-03	Nieuwbouw CZ. <i>Hengelo</i> die zo goed als gereed is.				
1929-03-22	Verslag vergadering CZ met gegevens 1928	6,446	f6,69	f2,16 ⁸	f1,26
1929-04-26	Knipsel: Verslag Gezondheidscommissie over vervuiling				
1930					
1930-03-14	Verslag vergadering CZ met gegevens 1929				
1937-12-15	Knipsel: kort verslag verg.				
1938-03-11	Verslag vergadering CZ met gegevens 1937				
1939-03-15	Verslag vergadering CZ. Hengelo - gegevens 1938	7,200	f4,69	f1,41	

1939-12-15	Knipsel: kort verslag vergadering CZ. Hengelo				
1940					
1940-03-24	Verslag vergadering CZ. Hengelo – gegevens 1939	7,580	f4,77	f1,43	
1940-12-18	Knipsel: kort verslag vergadering CZ. Hengelo				

Fabriek met directeurswoning na de verbouwing van 1901

1895

Particuliere boter fabriek van B. Helderink en / of.....W. Op den Keijenborg!

De Graafschap Bode 1895-04-27

HENGELOO (G.)

— De boterfabriek van den heer B. Helderink, in de buurt Gooi, zal nu wel spoedig in werking komen; een botermaker is reeds aanwezig.

De Graafschap Bode 1915-04-06

HENGELOO (G.).

— Donderdagmorgen is de groote steenen schuur, waarin vroeger een boterfabriek gedreven werd, van den winkelier en metselaar W. op den Keijenborg, door onbekende oorzaak, geheel afgebrand. Met behulp van een aantal bureu en kerkgangers en een spoediger plaatse zijnde brandspuit, wist men het nabijstaande woonhuis te behouden.

De Graafschap Bode 1895-05-18

HENGELOO. (G.)

— Sedert eenige dagen is de roomboterfabriek „De Reinheid” van den heer B. Helderink op den Keijenborg in werking. Ofschon slechts door handkracht gedreven, kan er een maximum van 1500 liter melk dagelijks verwerkt worden. Machine en verdere inrichting zien er keurig uit en het fabriekaat kan met ieder ander wedijveren.

De Graafschap Bode 1897-09-18

HENGELOO (G.)

— Als een bewijs hoezeer de fabriekmatige zuivelbereiding ook in onze gemeente toepassing vindt, kan dienen dat de Roomboterfabriek „de Reinheid” op den Keijenborg, eigenaar de hr. B. Hilverdink, welke tot dusverre met handkracht werd gedreven, thans van eene stoommachine is voorzien, waardoor zij veel meer melk dan vroeger kan bewerken. Door steeds grooter aantal landbouwers wordt de melk aan de fabriek geleverd.

De Graafschap Bode 1899-12-30

Verslag lezing Zuivelconsulent G.O.M.v.L. Hylkema „De invloed van de voeding op de melkafscheiding”.

HENGELOO (G.) - Vrijdag 15 December j.l. trad de heer Hylkema voor de leden der afd. Hengelo (G.) van de G. O. M. v. L. op met het onderwerp „De invloed van de voeding op de melkafscheiding’.

De opkomst van het publiek was zeer gering.

De voeding van het vee is een der zaken, waarbij de veehouder vooral zijn aandacht heeft te bepalen. Zij oefent ten 1ste invloed uit op de hoeveelheid melk, ten 2^e op de samenstelling ervan, en ten 3^e op de smaak. Deze 3 punten werden achtereenvolgens door de spreker besproken.

Een volledig verslag hiervan te geven, zou te veel ruimte vergen. Genoeg zij het dus, op te merken, dat het bij voeding van ons melkvee in geen geval mag worden aangelegd op bezuiniging. Te veel kan echter ook zijn schadelijke gevolgen doch daar het zeer moeilijk is, de juiste hoeveelheid te bepalen, is het meer gewenst, de manier te volgen, die spreker aanraadt.

Waar blijkt uit het onderzoek der melk, dat 87½ % water is, en 't voornaamste dier overige

12½ %, uit vet bestaat,¹ daar moet het er bij het toedienen der voedingsstoffen op worden aangelegd, dat juist die worden gegeven, welke het meeste vet produceren.

Toch kan, bij gelijke voeding van twee koeien de hoeveelheid en de hoedanigheid der melk aanmerkelijk verschillen. Dit verschil wordt veroorzaakt door het in meerdere of mindere mate aanwezig zijn der melkdieren² of met andere woorden: 't is afhankelijk van de grootte van de uier.

Dat het verder invloed kan uitoefenen op de smaak der melk, en natuurlijk ook op de boter, hiervan bereid, weet ieder veehouder.

Men denke slechts aan de tijd, waarin knollen de hoofdschotel voor ons vee vormen.

Ook valt het op te merken, waar men gewoon is z.g.n. gekuild gras te voeren. Dit bezwaar is echter op eenvoudige manier uit den weg te ruimen. Na afloop der lezing werden de aanwezigen in de gelegenheid gesteld, vragen te doen over 't besproken onderwerp.

1 Ik kan me niet indenken dat zuivelconsulent Hylkema dit zó gezegd heeft. Mogelijk is het de 'vrije' formulering van de Hengelose correspondent! (ZHN.)

2 Mogelijk moet hier staan melkklieren, of een andere vaak gebruikte benaming, melknieren. (ZHN.)

1900

De Graafschap bode 1900-01-06

HENGELOO (G.)

— Aanst. Donderdagavond 6 uur, zal in het logement Witte alhier, weder eene openbare vergadering worden gehouden over de oprichting van eene **boterfabriek**. Wij vernemen dat het voornemen is om de toetreding zoo gemakkelijk te maken als maar eenigszins mogelijk is, en vertrouwen dat ook daarom een groot aantal landbouwers zullen toetreden tot de fabriek, die bij algemeene deelneming stellig de welvaart der gemeente krachtig zal bevorderen.

De Graafschap bode 1900- 08-04

HENGELOO (G.)

— Bij de aanbesteding van den bouw der Coöp. **Roomboterfabriek** alhier hebben ingeschreven 22 personen. Hoogste inschrijver was de heer P. R. Berns van Nijmegen voor f 13977, laagste inschrijver de heer H. J. Mulderij van Wichmond, aan wien het werk is gegund, voor f 10602.

1901

Leeuwarder Courant 1901-02-15

Benoemd tot directeur der **zuivelfabriek** te Hengelo (G.) de heer B. van der Burg Wz., thans als adsistent werkzaam te Hijlaard.

De Graafschap bode 1901-05-04

HENGELOO (O.)

— Bij de jl. maandagavond alhier gehouden aanbesteding voor 't vervoer der boter van de **Zuivelfabriek** naar Zutphen en de stations Vorden en Zelhem was laagste inschrijver J. Elzenbroek, en wel naar Zelhem voor f 1.14, naar Vorden voor f 0,99, naar Zutphen f 2,00, of f 2,25 wanneer de gedeel telijke vracht voor 't station Vorden is bestemd.

Alles per rit berekend.

De Graafschap bode 1901-04-27

HENGELOO (G.)

— Vrijdagavond had alhier onder voorzitterschap van den hr. Koning ten huize van den heer Witte eene vergadering plaats van leden der Coöperatieve **Zuivelfabriek**.

De notulen der vorige vergadering werden goedgekeurd; evenzoo de rekening betreffende de kosten van den bouw en de inrichting der fabriek, welke rekening bereids door de daarmede belaste commissie was onderzocht en in orde bevonden, en een vrij belangrijk batig saldo aanwees.

Tot bestuursleden werden gekozen de heeren B. Esselenbroek, A. Enzerink, W. B. Kerekhofs, J. J. Ellenbroek, J. Heerink, G. Hiddink, T. W. A. Meijer, A. Hoesbink en T. Harmsen.

Eenige nieuwe leden werden toegelaten en allen melkleveranciers herinnerd aan hunne verplichting, om, vooral gedurende het a.s. warme seizoen, de melk versch te leveren.

De Graafschap bode 1901-07-20

HENGELOO (G.)

— Wie hier in geen jaar geweest is, ziet met genoegen, dat dit aardige dorp geregeld blijft vooruitgaan. Er komt telken jare meer leven, denklijk ook wel met het oog op de tram, die zich evenwel langer laat wachten dan men eerst gedacht had. Er wordt gebouwd, en dat wil heel wat zeggen voor dat dorp; en dan zijn de Hengelooers niet weinig trotsch op hun **boterfabriek** en op de puike boter, die er gefabriceerd wordt. En die boter is puik, dat kan ik nu mede getuigen. Algemeen wordt gaarne erkend, dat Hengelo dien vooruitgang, die tot grooten bloei zal leiden, naar men verwacht, en met reden, te danken heeft aan de bemoeningen van den Notaris, den heer Koning, die voor Hengelo's belangen heeft geijverd als geen ander.

1905

De Graafschap Bode 1905-11-18

HENGELO (G).

— In de vergadering van leden der coöp. stoomzuivelfabriek alhier, werd met 135 van de 144 uitgebrachte stemmen tot directeur der **boterfabriek** benoemd de heer A. Hento te Staphorst.

De Graafschap bode 1905-10-18

HENGELO (G).

— De heer B. van der Burg, directeur der coöperatieve **zuivelfabriek** alhier is benoemd tot directeur der te Apeldoorn op te richten coöperatieve fabriek voor Melkproducten.

Leeuwarder Courant 1905-10-24

Benoemd tot directeur eener zuivelfabriek te Apeldoorn de heer B. van der Burg van Ureterp, thans directeur eener **boterfabriek** te Hengelo (G.).

1908

De Graafschap Bode 1908-04-04

HENGELO (G.)

— In eene Dinsdag 11. gehouden vergadering der leden van de Coöperatieve Stoomzuivelfabriek alhier, werd eene herstemming gehouden voor de vacature van een lid van het bestuur, waarvoor in de vorige vergadering niemand de vereischte meerderheid had verkregen.

Uitgebracht werden thans op den hr. J. J. Elsenbroek 115 stemmen en op den hr. H. Hissink 112 stemmen, zoodat eerstgenoemde verkozen werd verklaard.

De hr. Elsenbroek nam, evenals de vroeger gekozenen, zijn benoeming aan, zoodat hans het bestuur weer voltallig is.

1910

De Graafschap Bode 1912-12-18

Verslag najaarsvergadering CZ Hengelo

HENGELO (G.). - 16 Dec. In de hedenavond gehouden ledenvergadering der coöp, zuivelfabriek, werd na lezing en goedkeuring der notulen en de aanneming van enkele nieuwe leden, overgegaan tot de periodieke verkiezing van bestuursleden.

De drie volgens rooster aftredende leden de heren B. Overkamp, F. Hummelink en A. Enzerink, werden resp. met 154, 151 en 153 stemmen herkozen. Bij de behandeling van het punt: „benoeming commissie voor het nazien der jaarrekening”, deelde de voorz. mee, dat een schrijven was ingekomen van de heren H. Hissink, H. J. Lenselink en J. H. W. Vleeming, waarbij deze te kennen gaven, dat zij niet weer voor een eventuele benoeming in aanmerking wensten te komen. Alsnu werden gekozen de heren J. Takkenkamp Bz., H. Wesselink en D. J. Harmsen Tz., de eerste bij volstrekte meerderheid van stemmen, de anderen, als opvolgers in stemmental, bij acclamatie.

De voorstellen van het bestuur tot aflossing van *f*2000, zijnde het restant der geldlening, en tot aanschaffing van karnkneders en roomzuurbassins, werden goedgekeurd. Voor het laatste werd een krediet verleend van *f*5000.

Het voorstel om karnemelk te verkopen vond geen instemming en werd met 134 tegen 18 stemmen afgewezen.

Goedgevonden werd voorts, om aan de Dorsvereniging een stukje grond te verhuren voor 50 cts, per jaar, tot het daarop plaatsen van een gebouwtje.

Na nog enige minder belangrijke vragen en mededelingen werd de vergadering gesloten.

1915

De Graafschap Bode 1915-03-26

Verslag vergadering CZ Hengelo

HENGELO (G.). De algemene vergadering van de Coöperatieve Stoomzuivelfabriek alhier op Donderdag 25 Maart, gisteren, 's middags om 4 uur, op de zaal van de heer G. Kremer alhier, was door 22 leden bezocht.

De waarnemend voorzitter, de heer **A. Hento**, directeur van de fabriek, opende met een woord van welkom tot de aanwezigen en sprak zijn leedwezen uit, dat er betrekkelijk zo weinigen ter vergadering aanwezig waren.

Door de waarnemend voorzitter werden vervolgens de notulen voorgelezen, die onveranderd werden vastgesteld. Volgt

Punt 2: Aanneming en overschrijving van nieuwe leden.

Vijf nieuwe leden, te weten de heren E. J. Lubbers, dorp; H. W. Leemkuil, Bekveld; A. Maandag, Lankwardenschestraat; L. J. Wagenvoort, Broek en G. J. te Slaa, Bekoeld. werden bij acclamatie aangenomen.

Voor overschrijving had zich een tweetal opgegeven: G. J. Hijink en de weduwe H. Groot Roessink. Eveneens met algemene stemmen goedgevonden.

Onder den hamer komt

Punt 3: Jaarverslag en Rapport van de Commissie voor het nazien van de jaarrekening.

Aan het jaarverslag ontlene we onder meer het volgende:

Bij de aanvang van het boekjaar waren er 525 leden en leveranciers met 1462 koeien. Daar kwamen bij 15 leveranciers met 144 koeien.³ Op het einde van het boekjaar bestond de vereniging dus uit 540 Leveranciers met 1606 koeien.

Het personeel onderging een kleine verandering.

De melklevering geschiedt eenmaal per dag en de melk wordt naar het vetgehalte uitbetaald.

De uitbetaling heeft eenmaal per maand plaats

Er werden verscheidene bestuurs- en ledenvergaderingen gehouden.

Werd besloten dit jaar wederom de administratie door een deskundige te laten controleren.

Een schrijven was ingekomen van den Directeur-Generaal van den Landbouw, waarin de veehouders met aandrang verzocht wordt de nodige maatregelen te nemen tegen het mond- en klauwzeer.

De heer F. F. Reichman, rijksveearts alhier, werd benoemd tot ambtenaar voor de controle.

Op de landbouwtentoonstelling te Doesburg verwierf de fabriek voor haar inzending boter een eervolle vermelding.

In verband met den uitgekomen oorlog hadden meermalen door het bestuur besprekingen plaats.

Op de ledenvergadering werd de rekening en verantwoording goedgekeurd en nieuwe leden aangenomen.

Een voorstel om de bestuursleden een presentiegeld van 50 cents toe te kennen werd aangenomen.

³ Viel me al eerder op; gemiddeld aantal koeien bij de leveranciers – niet leden – die zich later aansloten is veel hoger dan die van de leden (+ leveranciers). Resp. 9,6 / 2,8! (ZHN.)

Uit de exploitatierekening blijkt, dat over het afgelopen boek jaar is ontvangen 4.713.017 K.G. melk, dat is 153.420 K.G. meer dan het jaar te voren. Uit die 4.713.017 K.G. melk is gemaakt 165.363 K.G. boter, dat is uit 100 K.G. melk gemiddeld 3.51 KG. boter. De grootste hoeveelheid melk werd op 1 juni (Maandag) zijnde 28.292 K.G., de kleinste op 18 December, zijnde 8990 K.G. De gemiddelde hoeveelheid geleverde melk per dag is 15.154 K.G.

Voor de verkregen 165.363 K.G. boter is ontvangen *f*225.991,65 of per K.G. netto *f*1,36⁶. Aan leveranciers werd uitbetaald voor 4.713.017 K.G. melk *f*203.175,71 of gemiddeld per K.G. melk *f*4,31. Het eindresultaat, zegt de heer Hento, kan dus gunstig genoemd worden.

Werd in 1913 per K.G. netto gemaakt *f*1,35⁷, in 1914 steeg dit tot *f*1,36⁶. Werd er in 1913 uitbetaald bruto voor 100 K.G. melk *f*4,19², in 1914 was dit *f*4,31. De uitbetaling is dus belangrijk hoger dan in 1913.

De fabriek met inventaris heeft weinig verandering ondergaan. Een nieuwe zolder werd gelegd en een Alfa-centrifuge aangeschaft van 3000 L., in ruil voor een idem van 2000 L.

Uit het rapport van de commissie tot het nazien der jaarrekening blijkt, dat deze door haar akkoord bevonden is en de commissie voorstelt de directeur te dechargeren. Het rapport van de deskundige vermeldt: 1e. dat alle boeken en de administratie in volkomen orde zijn bevonden; 2e. dat alle bescheiden zijn nagezien; 3e. dat de boekhouding zeer regelmatig en nauwkeurig geschiedt en de directeur zich alle moeite geeft om alles zuiver in orde te houden.

Sttaande de vergadering komt een schrijver in van de heer F. F. Reichman, voornoemd ambtenaar belast met de controle, houdende, dat er 4 malen een onderzoek heeft plaats gehad van koeien, die minder goede melk gaven. Op één stal, waar het mond- en klauwzeer werd geconstateerd, werd het afmaaksysteem toegepast, waardoor deze ziekte geen invloed op de andere melkdieren had. Over het algemeen was de gezondheidstoestand gunstig en de overige ziekten waren van minder ernstige aard.

Nog werd medegedeeld, dat voor de bouw van een Laboratorium bereids vergunning was ontvangen en met de bouw reeds een aanvang was gemaakt.

Niets meer te behandelen zijnde, volgt, na een woord van dank voor de opkomst door de waarnemend voorzitter, sluiting.

1916

De Graafschap bode 1916-01-04

Verslag alg najaarsvergadering CZ Hengelo

HENGELO (G.).- De algemene najaarsvergadering der vereniging Coöp. Zuivelfabriek alhier, werd geleid door de heer **A. Hesto**, die er in zijn openingswoord op wees, dat de fabriek, ondanks de moeilijkheden door de oorlogstoestand ontstaan, bij het verkrijgen der benodigde grondstoffen, geregeld had kunnen doorwerken.

De prijzen van bijna alle artikelen zijn belangrijk verhoogd, waar echter tegenover staat, dat ook de boterprijzen een ongekennde hoogte hebben bereikt, zodat nog een behoorlijke winst kon worden gemaakt. De hoogste prijs voor boter in het vat heeft f 3.20 per K.G. bedragen. Het aantal leveranciers is met 22 vermeerderd, houdende samen 37 koeien. Niettemin werd gedurende Januari-November 102.640 K.G. minder melk geleverd dan in het zelfde tijdvak van het vorige jaar. En toch werd aan melkprijzen het niet geringe bedrag van f 33.118,83 méér uitbetaald. Wegens de lage koers der marken en het feit, dat in Duitsland maximum-prijzen voor boter zijn vastgesteld, is de handel op het buitenland er in de laatsten tijd echter niet beter op geworden.

De notulen van de vorige vergadering werden onveranderd vastgesteld.

Er werden 12 nieuwe leden aangenomen, [lijst met 12 namen]

Het aandeel van H. J. Bosch.(overleden) werd op D. J. Bosch overgeschreven.

Bij de periodieke verkiezing van 3 bestuursleden werden de aftredende leden: A. Enzerink, F. Hummelink en B. Overkamp, met groots meerderheid van stemmen herkozen.

Bij acclamatie werd herbenoemd de commissie, die het vorig jaar de boeken had nagezien. Uitgeloot werden 80 aandelen á. f 26, van de leden.

Op de mededeling, dat de stoom- en enkele andere machines geen voldoende kracht bezitten voor het werk, dat er van gevegd moet worden, wordt het bestuur gemachtigd tot aanschaffing van nieuwe machines en de daarmee gepaard gaande verbouwing der fabriek.

Aan de directeur wordt op voorstel van het bestuur, wegens buitengewone werkzaamheden, een gratificatie toegekend.

Na nog enkele minder belangrijke besprekingen wordt de vergadering gesloten.

1919

De Graafschap Bode 1919-03-18

Onvrede bij leden n.a.v. boterhandel zonder bonnen

HENGELO (G.) 15 Maart. In de zaal van den heer Kremer had gisteravond een door de leden uitgeschreven vergadering plaats van het bestuur en de leden der Coöp. Roomboterfabriek, onder voorzitterschap van den directeur H. Hento, De reden voor deze vergadering was als volgt:

Een tijdje geleden werd door de politie een melkrijder gearresteerd, omdat hij in zijn voerkist eenige kilo's boter had zonder bon. De politie was gewaarschuwd door een bestuurslid, en deze had er kennis van gekregen van een anderen melkrijder. Het bleek uit het onderzoek dat de centrifugist deze boter in de voerkist had gebracht, zonder dat de melkrijder er iets van wist; ook was de boter op het kantoor betaald. Uit, de heftige discussies viel op te merken dat er op zo'n manier veel meer boter uit de fabriek was gegaan.

De leden waren over het personeel niet te spreken, en vooral ook niet over den directeur. Er is zelfs voorgesteld op staanden voet de boeken in beslag te nemen. Eindelijk werd het een beetje rustiger, toen de heer Talkenkamp voorstelde, een commissie te benoemen, te vormen door de directeuren van Vorden en Steenderen en den zuivelconsulent, den heer Hylkema, om een onderzoek in te stellen naar den toestand van deze fabriek. Dit voorstel werd aangenomen. Er werd ook nog aan toegevoegd een commissie van advies uit de leden, waarbij deze beide zich kunnen laten inlichten.

De Graafschap Bode 1919-06-06

Verslag vergadering met / over problemen

HENGELO (G.) 5 juni. Hedenmiddag werd door de Coöp. Stoomzuivelfabriek alhier bij Kremer een ledenvergadering gehouden, welke zich door een buitengewone opkomst kenmerkte, naar schatting waren 450 personen aanwezig.

Deze verg. was eigenlijk door een indertijd benoemde commissie van onderzoek belegd, welke commissie bestaande uit 7 leden, met de heer **Hylkema**, zuivelconsulent te Zutphen als voorzitter had te onderzoeken de ontstane ongewenste wantoestanden aan de Coöp. Zuivelfabriek alhier tijdens de mobilisatie. Van het resultaat van dit onderzoek was aan elk der leden een gedrukt exemplaar verstrekt.

In overleg met het bestuur der fabriek, zou de heer Hylkema deze vergadering leiden, doch van hem was hedenmorgen bericht van verhindering bij het bestuur gekomen. Nu waren slechts 2 van de 7 commissieleden ter vergadering aanwezig. Een van deze 7 leden, de heer J. L. alhier, had wel het rapport van onderzoek ondertekend doch daarna bij een commissievergadering zijn handtekening weer doorgehaald.

Volgens de agenda moest het rapport in deze vergadering worden voorgelezen. Geen der bestuursleden hiertoe bereid, werd dit aan genoemden J. L. opgedragen. Hiertegen werd uit de

vergadering, zo heftig geprotesteerd en ontstond er zo'n hevig lawaai en rumoer dat dit voorlezen achterwege moest blijven.

Nadat er weer enige kalmte kwam, stelde de directeur, de heer Hento, voor om aan een der aanwezige leden de verdere leiding dezer vergadering op te dragen. Hiertoe werd de heer Uenk gekozen. Echter konden de hangende kwesties niet worden opgelost en kon men het niet eens worden. Onder rumoer sloot de voorzitter de vergadering en verliet deze met een der leden de zaal.

De leden bleven echter eisen dat er verder zou worden vergaderd

Ten slotte stelde de leider der vergadering voor, om de directeur, het personeel en bestuur der boterfabriek ontslag te geven. Om hiertoe te kunnen komen moesten ten minste 45 der leden van de fabriek een algemene ledenvergadering beleggen, waartoe werd besloten. Staande de vergadering tekenden 83 leden een lijst, welke het voorstel Uenk steunden. Wanneer een voldoende aantal leden op de lijst tekenen, zal deze wel het genoemde voorstel aan het bestuur worden ter hand gesteld, die dan krachtens huishoudelijk reglement een ledenvergadering zal uitschrijven met genoemd voorstel op de agenda.

De Graafschap Bode 1919-10-28

HENGELO (G.).

— Te dezer plaatse werd voor eenige weken de directeur der boterfabriek door de aandeelhouders met meerderheid van stemmen ontslagen wegens gebleken onregelmatigheid bij de verzending van boter door de melkrijders waarbij frauduleus vervoer werd ontdekt. Het bestuur heeft nu sollicitanten voor de vacante betrekking opgeroepen. Een deel der aandeelhouders nemen den ontslagen directeur in bescherming en hebben eventuele sollicitanten aangeraden niet naag deze betrekking mede te dingen, daar het ontslag bij de justitie is aanhangig gemaakt, welke zal hebben te beslissen of het gegeven ontslag wettig is of niet.

De Graafschap Bode 1919-10-31

Agenda voor buitengewone ledenvergadering 4 nov.

HENGELO (G.). Waar op de vergadering van aandeelhouders der coöp. zuivelfabriek alhier van 3 Sept. j.l. met meerderheid van stemmen besloten werd de directeur te ontslaan, wegens gebleken onregelmatigheden, en dit tegen 4 Dec. a.s. hem is aangezegd, komt een deel der aandeelhouders daar tegen op en hebben aan eventuele, sollicitanten te kennen gegeven dat over dit ontslag de justitie zal hebben te beslissen of dit besluit wettig is of niet.

Niettegenstaande deze bekendmaking zal er op verzoek van meer dan een vijfde der leden op Dinsdag 4 Nov. a.s. een ledenvergadering worden gehouden, waarbij het volgende door deze leden ingezonden schrijven zal worden behandeld:

„De ondergetekenden, allen leden van de coöperatieve vereniging coöperatieve zuivelfabriek Hengelo (G.) maken bij deze gebruik van het recht, hun toegekend krachtens art. 39 der statuten van voornoemde vereniging, voorlaatste alinea en verzoeken het bestuur om binnen 14 dagen, nadat dit verzoek hij hetzelfde is ingekomen, een algemene vergadering te beleggen en in de oproeping tot die vergadering na de opening en na de lezing van de notulen der vorige vergadering als eerste onderwerp aan de orde te stellen: Voorstel van meer dan één vijfde der leden van de coöperatieve zuivelfabriek Hengelo (G.) om terug te komen op het besluit, genomen in de vergadering van de leden der coöperatie op 3 September 1919, waarbij aan de beheerder, de heer A. Hento, ontslag is gegeven en dit besluit alsnog in te trekken, zodat het aan den heer Hento gegeven ontslag als niet geschied zal worden beschouwd.”

Behalve dit schrijven vermeld de agenda de toelichting van het bestuur:

„Het bestuur is van mening, dat het ontslag van de heer Hento als directeur gehandhaafd blijft en wel om de volgende redenen:

- 1e. de bekende botersmokkel;
- 2e. de directeur hield het bestuur onvoldoende op de hoogte met verschillende fabriekszaaken;
- 3e. de tegenwerking van de directeur bij de aansluiting van de Coöperatie hij de *Geldersch-Overijsselschen Bond van Coöperatieve zuivelfabrieken*.

Deventer Dagblad 1919-11-01

— Een ontslagquaestie. — Te Hengelo (G.) werd voor eenige weken de directeur der **boterfabriek** door de aandeelhouders met meerderheid van stemmen ontslagen wegens gebleken onregelmatigheid bij de verzending van boter door de melkrijders waarbij frauduleus vervoer werd ontdekt. Het bestuur heeft nu sollicitanten voor de vacante betrekking opgeroepen. Een deel der aandeelhouders nemen den ontslagen directeur in bescherming en hebben eventueele sollicitanten aangeraden niet naar deze betrekking mede te dingen, daar het ontslag bij de justitie is aanhangig gemaakt, welke zal hebben te beslissen of het gegeven ontslag wettig is of niet.

De Graafschap Bode 1919-11-07

Buitengewone ledenvergadering i.v.m. ontslag directeur. Voorzitter zuivelconsulent Ir. A Hylkema⁴

Op verzoek van meer dan een vijfde der leden was Dinsdagmiddag in het feestgebouw „*Concordia*” door 't bestuur der coöperatieve stoomzuivelfabriek een buitengewone ledenvergadering belegd, welke zich ook door een buitengewone opkomst kenmerkte.

Op verzoek van het bestuur werd deze geleid door de heer Hylkema, zuivelconsulent te Zutphen, die in zijn openingswoord te kennen gaf, dat hij door het bestuur was aangezocht om deze vergadering te leiden, doch dat hij dit niet zozeer voor zijn plezier deed als wel dat hij

⁴ Uit het verslag, en het voorgaande, blijkt dat 'Hengelo' geen lid van de GOZ. (ZHN.)

zich krachtens zijn ambt als zuivelconsulent voor Gelderland verplicht gevoelde oa. hieraan te voldoen. Te meer omdat de goeie gang van zaken, betreffende de zuivelbereiding, een groot belang geldt van alle aangesloten leden.

Daarna wees hij de leden op het feit, dat men sedert enigen tijd in de vereniging als 't ware twee stromingen had, de ene voor, de andere tegen de directeur, en dat er een misverstand onder de leden bestond, men elkaar niet goed begreep, terwijl het hier aller belang gold, n.l. de vooruitgang der vereniging te bevorderen. Dit doel bevordert men allerminst door onderlinge verdeeldheid van partijen. De hangende kwestie kon volgens spr.'s zienswijze het beste worden opgelost door de benoeming van een commissie van onderzoek, bestaande uit 3 of meer onpartijdige personen. Deze zou dan na een grondig onderzoek rapport uitbrengen en dit aan het oordeel van een algemene vergadering onderwerpen, waardoor men eindelijk een eind aan de onderlinge strijd zou verkrijgen. Want zoo het nu gaat, nu de een en dan weer de andere partij een algemene vergadering uitroept, krijgt men op de duur nimmer eenheid, dewelke in het belang der vereniging natuurlijk in de eerste plaats gewenst is.

De heren Wentink en D. J. Jansma maakten echter tegen de leiding van de heer Hylkema bezwaar en meenden dat iemand buiten de vereniging staande niet gerechtigd is deze vergadering te leiden:

De heer Hylkema maakte hen duidelijk, dat krachtens huishoudelijk reglement de leiding wel degelijk aan iemand buiten de vereniging staande, kon worden opgedragen, waarop de vergadering door de leider voor geopend werd verklaard.

Op de notulen der voorlaatste vergadering werden door verschillende leden aanmerkingen gemaakt. De heren namen echter genoegen met het vermelden dezer bedenkingen in de notulen der heden gehouden vergadering. Aan de orde is dan:

Voorstel om terug te komen op het besluit van de vorige vergadering, welk besluit o.m inhoud: „ontslag van de directeur, de heer Hento.” met toelichting van het bestuur, dat van mening is, dat dit ontslag gehandhaafd blijft om de volgende redenen:

- 1) de bekende smokkelhandel;
- 2) de directeur het bestuur onvoldoende op de hoogte hield met verschillende fabrieksza-
ken;
- 3) de tegenwerking van de directeur bij de aansluiting van de coöperatie bij de Gelder-
sch-Overijselsche Bond van Coöperatieve Zuivelfabrieken.

Door de heer D. J. Jansen werd hierover het woord gevoerd, die mede namens 193 leden, welke de lijst hebben getekend en met dit voorstel instemden, de eisch stelde, dat over dit voorstel zou worden gestemd. Wilde men daarna komen tot een besluit tot benoeming ener commissie van onderzoek, was een tweede zaak. De heer Hiddink en meer leden ondersteunden deze mening.

Verscheidene leden voerden daarna het woord omtrent de benoeming ener commissie van onderzoek en bepleitten het voor en het tegen. De leider hield eveneens vast aan de voorkeur van zodanige commissie.

Intussen gaf het bestuur te kennen, dat het eenparig tot indiening van zijn ontslag had besloten, indien het voorstel der agenda bij meerderheid van stemmen zou word, aangenomen. Daarna werd het voorstel der agenda in stemming gebracht en aangenomen met 205 stemmen voor en 192 stemmen tegen en 3 blanco, zodat volgens dit besluit de heer Hento als directeur gehandhaafd blijft.

Daarop werd door de voorzitter meegedeeld, dat naar aanleiding van deze beslissing binnenkort weer een ledenvergadering zal worden gehouden.

GDB 1919-12-19

Verslag ledenvergadering – gerommel met stembriefjes!

De Graafschap Bode 1919-12-19

HENGELO (G.).

— 18 Dec. In het feestgebouw „Concordia” werd gistermiddag vanwege de Coöp. Zuivelabriek n° hier een ledenvergadering gehouden welke zich door een buitengewone oekomst kenmerkte. De agenda vermeldde o.a.:

1. Opening en lezing notulen.
2. Aanneming en overschrijving van leden.
3. Voorstel Bestuur, om den heer Krotwel, veearts alhier, aan te stellen als controleur van het vee der leveranciers aan de fabriek en deze op dezelfde wijze te beloonen als voorheen wijzen den heer Reichman, naar een vast te stellen instructie.
4. Machtiging procedure B. Roozen.
5. Machtiging procedure F. B. H. Besselink.
6. Verkiezing nieuw Bestuur wegens bedanken.
7. Verkiezing 3 commissarissen.

De 2 eerste punten der agenda werden goedgekeurd; bij punt 3 waren enkele leden tegen het geven van een vergoeding aan den veearts, evenwel werd dit voorstel toch aangenomen. Over punt 4 en 5 kon men het niet eens worden en werden

deze voorstellen aan het nieuwe bestuur overgelaten ter verdere afdoening.

Daarna werd overgegaan tot het kiezen van een nieuw bestuur en werden gekozen de heeren B. Riefel met 227, G. J. Langeler met 215, G. J. Steenblik met 214, H. Wesselink met 310, J. Heerink met 215, H. J. Hiddink met 230, R. Tjoonk met 223, H. Lenseink met 230 en T. Hilderink met 187 stemmen. Laatstgenoemde is verkozen in herstemming met den heer D. J. Jansen met 167 stemmen. De voüstrekte meerderheid was 204 stemmen.

Tot commissarissen werden gekozen de heeren E. J. V'eemink, J. Takkenkamp en D. J. Harmen T.Jzn.

Na afloop der stemming moet een onregelmatigheid ontdekt zijn bij de telling der biljetten; er zouden n.l. 45 stembiljetten meer ingeleverd zijn dan er personen in de vergadering aanwezig waren. Er zal nu gevraagd worden, een nieuwe vergadering uit te schrijven, om de stemming voor het negende lid opnieuw te doen plaats hebben.

1920

De Graafschap Bode 1920-01-02

HENGLO (G.).

— 31 Dec. In het feestgebouw Concordia alhier, werd gisterenavond wederom door de Coöp. **Zuivelfabriek** een ledenverg. gehouden, onder leiding van het nieuwe bestuurslid den heer Hilderink. Daar in de voorlaatste verg. een nieuw bestuur werd gekozen is, toen bij de herstemming tusschen D. J. Jansen en A. Hilderink en waar bij de laatste de meerderheid der stemmen verkreeg gebleken dat bij de gehouden stemming fraude was gepleegd, zoodat Hilderink zijn mandaat weder ter beschikking dezer vergadering stelde. Vandaar dat deze vergadering in hoofdzaak was belegd tot het verkiezen van een bestuurslid en werd A. Hilderink met 204 stemmen tegen 145 stemmen op D. J. Jansen gekozen.

Verder werd wederom door eenige leden de wenschelijkheid bepleit, tot aansluiting bij den Geld. Overijsselschen Bond van Coöp. Zuivelfabr.

Het bleek alras dat het nieuwe bestuur en ook de meeste leden hiertoe nog niet konden besluiten.

Van een 27-tal leden was een lijst bij het bestuur ingekomen, waarin zij hun lidmaatschap der vereeniging opzegden, ingaande 1 Jan. 1921. Verder werden er eenige besprekingen gehouden, betreffende een Commissie voor contrôle der fabriekszaken. Ook in deze vergadering is weer gebleken dat de leden zich onderling niet verstaan en de laatste vergaderingen geen vrucht dragende cirkel wordt gevoerd.

De Graafschap Bode 1920-03-12

HENGLO (G.).

— Wij vernemen, dat het nieuwe bestuur der coöp. **zuivelfabriek** alhier thans heeft besloten tot aansluiting bij den Geld.-Overijss. Bond van Zuivelfabrieken

Naar aanleiding van dit besluit hebben een aantal leden-leveranciers, die hun lidmaatschap aan de vereeniging reeds hadden opgezegd, thans te kennen gegeven, dat ze aan de fabriek blijven verbonden.

DGB 1920-04-16

Verslag vergadering pas oprichting Stierenvereniging

De Graafschap Bode 1920-04-16

HENGLO (G.).

— J.l. Maandagavond werd in hotel Langer alhier, onder voorzitterschap van den heer Krouwel eene ledenvergadering gehouden, van de sedert kort alhier opgerichte vereeniging **Stierenhouderij** „de Vooruitgang”. Van de 42 leden waren er 37 aanwezig.

De notulen der voortaatste verg. werden goedgekeurd. Tot leden der Commissie voor de aankoop van een dekstier, werden gekozen de heeren G. Dickman, D. J. Harmsen Bzn., D. M. Wultink en tot plaatserv. lid G. Esselenbroek.

Daar op 't oogenblik voor 192 koeien is gegarandeerd, werd besloten om thans geen koeien meer aan te nemen.

Mede werd bepaald, geen koeien van niet leden, door den stier te laten dekken, en voor dit jaar niet meer dan één stier te houden.

Bij de aanbesteding van den stier, waren 4 inschrijvingsbiljetten ingekomen. 't Laagst was ingeschreven door A. Memelink, Bekveld voor f 429 per jaar, aan wien de stalling is opgedragen.

Een instructie voor den stierhouder werd vastgesteld.

Het dekgeld, dat elk jaar in de 2e helft van Mei moet worden betaald, werd vastgesteld op f 3.50 per koe.

Zoodra een stier is aangekocht, wat zeer zeker binnen enkele dagen zal geschieden en alhier is aangekomen, moeten ook de aandelen van elke koe, groot f 6.— worden gestort.

Verder werd het Bestuur gemachtigd tot het aangaan van een geldleening groot f 600.

Bij de rondvraag drong de heer Kaak er op aan tot verkrijgbaarstelling van statuten en reglement voor de leden.

Met een woord van dank aan de leden voor de opkomst sloot de voorzitter de vergadering.

20-04-1920.

— De Coöperatieve **Stierenhouderij** „De Vooruitgang” te Hengelo (G.) ontving de koninklijke goedkeuring op haar statuten.

Verslag ledenvergadering CZ. Hengelo

HENGELO. Vrijdagavond werd onder leiding van de voorzitter H. J. Hiddink in „*Concordia*” een ledenvergadering van de coöp. stoomzuivelfabriek alhier gehouden, welke vrij goed bezocht was. In zijn openingswoord deelde de voorzitter o.m. mee, dat de contróle vanwege de Bond (GOZ.) zoveel tijd in beslag nam, dat deze vergadering niet overeenkomstig de voorschriften kon worden gehouden.

De notulen der vorige vergadering werden gelezen en vastgesteld.

De directeur A. Hento bracht een uitvoerig jaarverslag uit, waarvan 't volgende wordt vermeld.

Gedurende 1919 werd 2.626.999 K.G. melk ontvangen, zijnde 251.324 K.G. meer dan in 1918. Aan de regering afgeleverd en plaatselijk verkocht 80.137 K.G. Voor de bereiding van 1 K.G. boter was 29.36 K.G. melk nodig. Totale productie der boter 86.774 K.G. waarvan opbrengst f 287.321 of f 3.31 per K.G.; bijproducten brachten nog op f 34.402.

De commissie belast met het nazien der rekening, adviseerde gunstig, ook tot decharge van 't beheer van de directeur. Door de controleur vanwege de Bond was een rapport samengesteld, waarover een mondelinge gedachtenwisseling teveel tijd zou kosten; hiertoe zou ook deskundige toelichting nodig zijn.

Besloten werd een extra bijeenkomst te beleggen, waarin voor belangstellende leden door deskundigen de zaken nader toegelicht zullen worden.

't Bestuursvoorstel tot verbetering der paardenstallen in de fabriek werd verworpen. Het salaris van de directeur werd zonder stemming verhoogd tot f 2650, d.i. f 900 verhoging.

Voor de wegenverharding werd plm. f 7500 toegestaan: 10 pct. van 't geen de Gemeente toestaat, tot een max. van f 300 per K.M.

Nog ingetrokken werd een bestuursvoorstel, om fabriekspersoneel, tevens lid der ver., en melkleveranciers, die gedurende bepaalden tijd geen melk aan de fabriek leveren, te ontzetten van 't lidmaatschap.

Ongeveer 70 met name genoemde nieuwe leden werden aangenomen, en de overschrijving van enigen goedgekeurd.

Bij de rondvraag merkte een der leden op, dat niettegenstaande de stellige belofte, op deze agenda geen bestuursvoorstel voorkwam tot aansluiting hij de Geld. Bond van Zuivelfabrieken.

Hierop werd door den leider geantwoord, dat het bewuste rapport hem van gedichte had doen veranderen (men leze 't bericht dienaangaande in het nummer van j.l. Dinsdag). De secretaris beloofde echter, dat op de eerstkomende vergadering deze zaak een onderwerp van bespreking zou vormen.

Hierna volgde sluiting der vergadering, welke over 't algemeen een rustig verloop had.

In dezelfde courant

In verband met het besluit van de vergadering aan de Coöp. Stoomzuivelfabriek, om ook melk te ontvangen van stallen, waar mond- en klauwzeer mocht uitbreken, dient zéér ernstig te worden gewezen, op 't feit de melk te koken, en ook zeer voorzichtig te zijn met het gebruik van karnemelk.

In verschillende plaatsen van ons land, waar ongekoekte melk gedronken werd van vee dat óf besmet met mond- en klauwzeer was af er spoedig aan ging lijden, lijdten de mensen, doch vooral kinderen, aan mondzeer, soms in hevige mate.

De Graafschap Bode 1920- 12-17

Bron zoek! Op BU 2T zoeken

Kort verslag vergadering CZ. Hengelo

HENGELO (G.) 16 Dec. Hedenmiddag en -avond vergaderden in „*Concordia*” de leden der Coöp. Stoomzuivelfabriek. De vergadering was zéér druk bezocht. De leiding werd door de voorzitter, de heer H. J. Hiddink, overgedragen aan de heer Hento, directeur.

De notulen voorgelezen zijnde, kwam een motie ter sprake van de heren Takkenkamp en Krijt, de wenselijkheid uitsprekende, dat uitvoering *worde* gegeven aan het genomen besluit om zich aan te sluiten bij de *Bond van Coöp. Stoomzuivelfabrieken in Gelderland en Overijssel*.

Hierna was er bestuursverkiezing.

Uitgebracht worden 477 stemmen waarvan 416 op de heer Riedel (aftr.); 285 op de heer A. Hilderink (aftr.); 249 op de heer E. Harmsen en 230 op de heer H. J. Hiddink (aftr.) Deze laatste, voorzitter der fabriek, is dus niet herkozen. Hierop volgde benoeming van de commissie voor het nazien der jaarrekening (aftredend zijn de H.H. J. Takkenkamp, E. J. Vleeming en D. J. Harmsen Tz.)

Van het verdere verloop dezer vergadering, zal, wegens plaatsruimte, in het nummer van as. Dinsdag melding worden gemaakt. – alleen onderstaande gevonden!

Nadat de uitslag van de bestuursverkiezing bekend was, werd de motie Krijt-Takkenkamp ingetrokken. In de commissie tot het nazien der jaarrekening werden herkozen de heren J. Takkenkamp, E. J. Vleeming en D. J. Harmsen. Hierna sluiting.

DGB 1920-12-21

* De drie gekozen bestuursleden van de Coöp. Stoomzuivelfabriek hebben allen hun benoeming aangenomen.

* Op een tweetal boerderijen in deze gemeente is wederom Mond- en klauwzeer geconstateerd.....

1921

DGB 1921-03-15

Lezing over nut en praktijk van een melkcontroleverenigen

Merk op dat niet gesproken wordt over mogelijke monstercontrole op de zuivelfabriek!

De Graafschap Bode 1921 03-15

HENGELO (G.)

— Vrijdagavond kwamen ten huize van den heer Langeler een 12-tal belangstellenden samen om te komen tot oprichting van een melkcontrolevereniging. Als spreker trad op de heer W. de Jong, Rijksveeteeltconsulent te Arnhem. De heer de J. wees er op, dat reeds met enkele woorden door hem over deze aangelegenheid was gesproken in een dezen winter alhier door hem gehonden lezing voor de afd. van den Landbouw. Thans volgde een verdere uiteenzetting dezer plannen. Spreker toonde in de eerste plaats aan, dat het doel van zoo'n vereniging is, gegevens te verkrijgen omtrent productie van de koeien; monsters van de melk op het vetgehalte worden onderzocht. De persoon, die dit onderzoek verricht, moet onafhankelijk tegenover de geheele zaak staan, de gegevens moeten voor ieder betrouwbaar zijn. Laat men dit onderzoek niet aldus geschieden, dan bleek dat in de praktijk onjuiste cijfers wel eens 't gevolg waren. Het monster nemen moet dus geschieden door een bepaald daarvoor aangewezen persoon.

Wat het onderzoek der melk betreft, hiervoor bestaan twee manieren, aldus spr. Ten eerste kan deze persoon de monsters zelf nemen en ten tweede kunnen de genomen monsters met de ingevulde kaarten opgezonden worden naar het Centraal Bureau voor Melkonderzoek, dat te Zutphen is gevestigd. Reeds een 20-tal verenigingen zenden dit geregeld daarheen. De vraag doet zich voor, wat het beste is. Het onderzoek te Zutphen kost per jaar en per koe f 2 of iets meer, waarbij nog komen de vracht en de onkosten van het monster nemen. Wat 't voordeligst voor Hengelo is, kan thans niet worden beslist, veel hangt af van de kwestie of een geschikte controleur of monsternemer te krijgen is. Het zoeken hiernaar is te geschieden in overleg met den Zuivelconsulent te Zutphen, die ook de staten moet goedkeuren.

De verschillende toestellen (o.m. een Gerber-centrifuge) moeten gekocht worden in overleg met den Zuivelconsulent.

Of er gecontroleerd moet worden en wanneer? In Gelderland, zegt spr., doet men dit om de 14 dagen; 't beste is natuurlijk iederen dag controle, doch dit stuit op moeilijkheden. Echter in de praktijk bleek, dat het aantal monsternemingen belangrijk is in te krimpen. Eerst deed men het per week, toen om de 10 dagen, daarna om de 14 dagen, zelfs ook om de 3, 4 en 6 weken. 't geen niet kan worden aanbevolen, de fouten kunnen dan zoo groot

worden, dat men de koe verkeerd beoordeelt. Men zal een avond- en een ochtendmonster moeten nemen.

In de 14 dagen kunnen door één monsternemer 12 koeien gecontroleerd worden, soms door omstandigheden ook meer. Op de monsterdagen mag niet worden gemolken op andere uren dan op gewone dagen. De grootte der contr. ver. is dus daarmee ook bepaald: 15 leden, 1 controleur of 1 monsternemer, anders meerdere personen.

Wat betreft een eigen vereniging, de aanschafkosten van een en ander, worden, ruim berekend op f 300 genomen; de afschrijving in 15 jaar. De groote kosten der melkcontrole liggen i. h. salaris van den controleur of opnemer. Spreker verwacht, dat deze kosten er wel uit zullen komen.

Hierna behandelt spr. de vraag, hoe de ver. moet worden geconstitueerd. In den regel volgens de wet van 1855. Een andere kwestie is, voor hoe lang de ver. moet worden aangegaan. Spr. raadt aan, zoodanig, dat na verloop van een periode van 5 jaren wordt beslist over al of niet voortzetting. De leden, die wenschen uit te treden, geven daarvan 3 maanden van te voren kennis. Wenscht er minder dan de helft van het aantal leden uit te treden, dan wordt de ver. weer voortgezet, anders volgt liquidatie.

Komende tot de vraag, welke koeien moeten worden gecontroleerd, vraagt spreker nog, alle of gedeeltelijk. Men moet niet elk jaar opgave van het aantal koeien doen, dat is verkeerd, de melkcontrole wordt dan geweldig duur. Worden de koeien gedeeltelijk gecontroleerd, dan heeft men ook nooit een goed inzicht in het bedrijf. 't Wil spr. voorkomen, dat 't beste is, alle koeien.

De beste controle-periode bij de koeien is nog, wanneer ze pas afgekald zijn.

Hierna was gelegenheid tot het wisselen van gedachten met den spr., waarvan ruim gebruik werd gemaakt.

Tenslotte bleek, dat de 12 aanwezigen reeds 80 koeien konden opgeven, en meende de heer de J., dat een ver. hier wel bestaansreden had. Op zijn voorstel werd een voorloopig Bestuur gekozen, bestaande uit de heeren: H. Uenk, G. Dickmann en B. H. Harmsen. De heer Krouwel, dierenarts alhier, verklaarde zich bereid tot steunverleening. Dit voorloopig Bestuur zal zich nu verder in verbinding met den Zuivelconsulent te Zutphen stellen.

Leeuwarder Courant 1921-04-18

Benoemingen,

Benoemd tot directeur aan de condens. en melkproductiefabriek te Uithoorn de heer A. Hento, thans directeur aan de coöperatieve zuivelfabriek te Hengelo (Geld.).

DGB 1921-05-13

Directeur A. Hento vertrekt per 1 juli 1921 naar Uitgeest

Onder de 12 'geplaatste' sollicitanten waren er in verhouding veel uit de Provincie Drenthe:

- H. Bovenhof (CZ. Norg)
- P. J. Dijkstra (Peize)
- F. D. Huizinga (CZ. Eelde)
- C. J. v.d. Meulen (CZ. Ruinerwold)

Ook geplaatst was J. C. Geertsma – was Ass. in Leeuwarden – die werd gekozen als nw. Directeur. Deze hij had *Bolsward* (1918)

Geertsma komt nog voor in ZJB. '59 in ZJB. '60 is hij opgevolgd door F. Politiek.

De Graafschap Bode 1921-05-13

HENGELO (G.)

— In de afgelopen week werd in een vergadering van leden der coöp. stoomzuivelfabriek door den voorzitter het woord gericht tot den directeur, den heer A. Hento, die wegens benoeming te Uithoorn 1 Juli gaat vertrekken. Gewezen werd op 't geen de heer Hento gedurende de 16 jaar, dat hij aan 't hoofd der fabriek stond, verrichtte.

Tevens werd het salaris van den te benoemen functionaris vastgesteld op f 2300 met vrije woning, terwijl het pensioen zal worden berekend naar $\frac{2}{3}$ van het salaris.

— Op de voordracht voor directeur der coöp. stoomzuivelfabriek zijn door het bestuur. in overleg met den heer **Hylkema**, zuivelconsulent te Zutphen, in alphabetische volgorde geplaatst de navolgende personen: F. de Beer, assistent te Wolvega; H. Bovenhof, directeur te Norg; P. J. Dijkstra, id. te Peize; J. C. Geertsma, assistent te Leeuwarden; F. D. Huizinga, dir. te Eelde; H. Kapelle, assistent te Vorden; C. J. v. d. Meulen, dir. te Ruinerwold; F. J. Rietstra, id. te Drachtstercompagnie; H. Schaap, assistent te Wirdam; J. Veltman, dir. te Achterveld; R. Vos, id. te Nieuw-Leusen (Ov.); P. v. d. Zwaag, dir. te Vorden (Wiersse).

In de komende week zal hieruit een 6-tal worden opgemaakt.

1922

De Gelderlander 1922-04-11

* HENGELLO. (Gld.) Zuivelfabriek.
In de maand Maart zijn aan de Zuivelfabriek ontvangen 435307 K.G. melk, dat is 48198 K.G. meer dan in dezelfde maand van het vorige jaar. Geproduceerd werden 12181 K.G. boter. Aan de leveranciers werd f 1.80 uitbetaald per K.G. à een pCt. vet.

DGB 1923-08-31

Uit kort verslag vergadering GOMvL

[...] Bij rondvraag „wees een der leden op de mogelijkheid, aan de boterfabrieken in deze streek kaas te gaan fabriceren.....in Hengelo zijn dienaangaande reeds proeven genomen welke meevallen”

DGB 1923-10-16

Kort stukje over Notaris J. M. Koning
Medeoprichter van de boterfabriek

De Graafschap Bode 1923-10-16

HENGELLO (G.)

A.s. Donderdag zal het 30 jaar geleden zijn, dat de heer J. M. Koning werd benoemd tot Notaris te dezer plaatse in de vacature van wijlen notaris H. W. Alberti.

Moeten wij herinneren aan het gebouw in de onmiddellijke omgeving van de remises der tram: de Coöp. Stoomzuivelfabriek?

Ieder Hengelo-ër wéét, dat deze fabriek gesticht is door den heer Koning, die haar in minder gelukkige momenten — wij denken hierbij aan 1919/1920 — uit een toestand van mindere welvarendheid bracht tot een fabriek, welker naam met eere genoemd mag worden in de rij der Achterhoeksche boterfabrieken.

Zijn bemoeiingen op zuivelgebied brachten o.m. met zich, dat hij enkele jaren voorzitter was van den Bond van Stoomzuivelfabrieken in Gelderland en Overijssel.

HENGELO (G.)

— In hotel Witte werd Maandagavond de ledenvergadering gehouden van de Contrôle-vereeniging. De rekening van den penningmeester sloot als volgt: inkomsten f 303,07½, uitgaven f 281,05, alzoo een batig slot van f 22,02,½. De onkosten per koe bedroegen ongeveer f 4,25. Het aftredende bestuurslid, de heer D. J. Harmen werd herkozen, en in de vacature H. Wink werd verkozen de heer G. Espelenbroek. Een nieuw lid werd aangenomen.

— Na afloop der vorige vergadering volgde de ledenvergadering der Coöp. „Stierenhouderij” „De Vooruitgang”. De rekening van den penningmeester sloot als volgt: inkomsten f 1542,79, uitgaven f 1034,58, alzoo een batig saldo van 508,21. Voor de landbouwtentoonstelling te Zelhem werd een medaille van f 10 beschikbaar gesteld. Op bovengenoemde tentoonstelling zullen de beide vereenigingsstieren worden ingezonden. Nadat er gelegenheid was gegeven tot betaling der verschuldigde dekgelden, sloot de heer van Soest de vergadering.

1925

De Graafschap Bode 1925-12-23

Verslag najaarsvergadering CZ Hengelo G

HENGELO (G.) – In de zaal van „Concordia” word Vrijdag j.l. een ledenvergadering gehouden door de Coöp. Stoomzuivelfabriek.

De agenda vermeldde de mededeling, dat van 15 Maart tot 1 Dec. van dit jaar 96 monsters melk ter controle waren opgezonden, waarvan er 5 in zuren toestand overkwamen. Het gemiddelde vetgehalte van de vorige was- aan de fabriek 3,12 pct. en bij de zuivelconsulent 3,09 pct.

Ter vergadering gaf de directeur een korte uiteenzetting van het „*melkbesluit*” en deelde mee, dat het bestuur had afgezien van het plan om het bedrijfswater door de gemeente riolering af te voeren, Dit moeilijke vaagstuk zal dus op andere wijze moeten worden opgelost.⁵

Het bestuursvoorstel, om de salaristoelage van de directeur om te zetten in salaris, werd met algemene stemmen aangenomen.

De heren J. Heerink, G. J. Langeler en R. Tjoonk, die als bestuurslid moesten aftreden, werden herkozen.

In de bestuursvacature, ontstaan door overlijden van de heer H. Lenselink, werd gekozen de heer G. Lenselink.

Na langdurige discussie een voorstel van de heer J. Krijt aangenomen, waarbij het bestuur machtiging krijgt, Als maximum subsidie f0.75 per strekkende meter en per melkriet toe te staan voor verharding van wegen, waarbij de fabriek belang heeft.

De Graafschap Bode 1927-02-18

HENGELO (G.).

Geld. Ov. Mij. van Landbouw.

In hotel Langeler vergaderde Dinsdag de afd. der G. O. M. v. L., waar de heer Hylkema, rijkszuivelconsulent te Zutphen, een lezing hield over „Veeverbetering, speciaal over 't Nut van Contrôleverenigingen”.

Met behulp van lijsten, ontleend aan onderzoeken van fokverenigingen in Gelderland, werd het groote verschil aangetoond tusschen hoeveelheid en **vetgehalte** van verschillende dieren en daarmee zeer duidelijk het nut van contrôle aangetoond.

Een nuttige en hoogst praktische lezing, die door de vele aanwezigen met onverdeelde aandacht werd gevolgd. Spr. drong er op aan, dat nog zeer velen zich hier bij de contrôlevereniging zouden aansluiten; de kosten worden vele malen vergoed door de hogere opbrengst, die de verwijdering van minder goede dieren meebrengt.

Op verschillende vragen van den heer Geertsma, die met het voltallige bestuur der Boterfabriek aanwezig was, deelde spr. mee, dat de fabriek wel monsters zou kunnen nemen, doch dat de fabriek als zoodanig geen contrôlevereniging kon zijn en dat het monsternemen van de landbouwers zelf spoedig leidt tot vergeten en tot geheel eindigen der contrôle.

⁵ In een knipsel (DGB 1929-04-26) met gegevens uit het jaarverslag 1928, van de Gezondheidscommissie – Doetinchem en ressort – staat dat de problemen van het afvalwater van de boterfabriek Hengelo nog steeds niet zijn verbeterd, ook bij de boterfabriek van Zelhem is de toestand 'nog steeds onhoudbaar' (ZHN.)

1927

De Graafschap Bode 1927-09-16

Verslag buiteng. Verg. ivm. meerkosten verbouwing

HENGELO (G) - In „Concordia” werd hedenavond een druk bezochte vergadering gehouden van de leden der Coöp. Stoomzuivelfabriek, naar aanleiding van het feit, dat bij de verbouwing, welke thans plaats heeft, gebleken is, dat ook het dak, dat niet in het verbouwingsplan was opgenomen, dringend herstelling behoeft. De directeur, de heer Geertsma, lichtte een en ander nader toe en zei dat de fungerende architect een gedeeltelijke vernieuwing heeft begroot op *f* 5000 en een gehele op *f* 12.000. Daar dit werk moeilijk door anderen kan worden uitgevoerd dan de aannemers die thans bezig zijn, zal met deze moeten worden overeengekomen het karwei voor de begrote som te maken. De heer Jansen gaf in overweging door een ander deskundige eveneens een begroting te laten maken, terwijl de heer Kremer adviseerde een geheel nieuw dak aan te laten brengen, daar men anders na enigen tijd weer in reparatie vervalt. Hiertoe werd besloten, terwijl het bestuur machtiging kreeg verder de zaak in overleg met de architect te regelen.

De directeur nam op deze vergadering tevens de gelegenheid te baat om aangaande deze verbouwing enkele praatjes te weerleggen betreffende de grote bedragen, waarmee de aannemingsom voor deze verbouwing reeds zou zijn overschreden.

1928

DGB 1928-03-23

De Graafschap Bode 1928-04-03

Over: de nieuwbouw der Coöp. Stoomzuivelfabriek *Hengelo* die zo goed als gereed is.

HENGELO (G.)- Was 't in 't laatst der 19e eeuw, hier alsook elders nog usance, dat de landbouwers hun enig melkproduct, n.l. de boter, zelf produceerden, met behulp van handkarn, om 't vervolgens met de mooiste figuurtjes aan z.g. „welters” bij de kruidenier te brengen, die 't dan in ruil voor „waren” aankocht, om 't weer verder te distribueren onder zijn clientèle, hoe geheel anders is de toestand thans.

Wie zich even voor ogen stelt 't product van toen vergeleken bij de hedendaagse boter, welke meestal gefabriceerd wordt op modern ingerichte fabrieken, zal direct toestemmen, dat we op hygiënisch gebied heel wat vooruit zijn gegaan. Dit is wel een der goede vruchten van het coöperatief produceren.

Telkens weer worden nieuwere vindingen toegepast en moderner machines in bedrijf gesteld, om uit de melk datgene te halen, wat er uit te halen is.

Dat Hengelo niet achteraan komt op dit terrein, getuigen de feiten. Op de grote grijze steen op den zijgevel der fabriek lezen we, dat de fabriek werd gesticht in 't jaar 1900 en wel door Notaris Koning, B. Esselenbroek en wijlen H. S. J. Wansink.

Reeds direct was 't een bedrijf, dat er toondertijd mocht wezen. Echter de tijden veranderen, steeds biedt de techniek verbeteringen om al maar vlugger te kunnen produceren met nieuwere machines en minder mensenmateriaal. Ook de directie – J. C. Geertsma – onzer fabriek achtte het haar plicht, zich aan te passen aan de tijden. Een ingrijpende modernisering van het bedrijf was haars inziens geboden, om de productie te kunnen opvoeren, zodat de uurcapaciteit thans na de verbouwing zo is toegenomen, dat de melk bij vroeger vergeleken in de helft van de tijd verwerkt kan worden. Bestuur en leden stonden als één man achter de directeur, van wie ze uit ervaring, door de jaren wisten, dat hij met zijn verbouwings- en uitbreidingsvoorstel alleen de belangen der fabriek beoogde.

De gehele verbouw kost met inbegrip van nieuwe aanschaffingen ruim f43.000. Er zijn nieuw bijgekomen: 2 vollemelk-bascules, 1 ondermelkmeetapparaat, 3 nieuwe pasteurs en 1 koelmachine, waardoor ook de slaggers zomers van ijs kunnen worden bediend.

't Gebouw zelf is, we kunnen 't kortweg noemen, van een geheel nieuw omhulsel voorzien. De gehele buitenbouw is vernieuwd en een fraai stuk architectuur geworden. De bebouwde op-

De Graafschap Bode 1928-03-23

HENGELO (G.).

Coop. Zuivelfabriek.

— De leden der Coöp. Stoomzuivelfabriek vergaderden Dinsdagmiddag in de zaal van den heer Langeier, waarbij de opkomst nog al te wenschen overliet. Er waren n.l. van de ruim 500 leden slechts een 20-tal opgekomen. Uit het verslag over het boekjaar 1927 stippen we het volgende aan: Ontvangen werd 6.137.019 K.G. melk, d.i. 371.541 K.G. of 6 pct. minder dan in het voorgaande jaar. Gefabriceerd werd 224.580 K.G. boter, welke opbracht f464.480.17½ of per K.G. f2.068 tegen f2.023 in 1926. Voor spoeling werd ontvangen f4942.61. Voor 63839 L. volle melk f7.925.44; voor 13804 L. karnemelk f975.88 en voor room f215.05. Voor de ontvangen melk werd uitbetaald f403.312.65 of per 100 K.G. melk f6.57.

Voor onkosten werd betaald f1.25 per 100 K.G. melk. 't Gemiddelde **vetgehalte** bedroeg 2.28 pct. tegen 2.29 pct. in 1926. Op voorstel van 't bestuur werd besloten dit jaar weder een melkcursus te doen houden.

Nadat door den directeur een toelichting was gegeven over den runderhorzel, werd eenparig besloten, krachtige maatregelen te nemen tot wering hiervan. De zelf, welke daarvoor benodigd is, wordt den leden vanwege de fabriek gratis verstrekt.

pervlakte beslaat, behalve de stallen, ruim 1100 M.² Alleen de melkontvangst is 21 M. lang. De kantoren zijn thans, in tegenstelling met vroeger, gelijkvloers, met daarachter een aardig vergaderzaaltje voor bestuursbijeenkomsten. Ook de directeurswoning is geheel vernieuwd en in modernen stijl opgetrokken. De fabriek zelf is volgens deskundigen zeer modern toegerust en mag zich, wat inrichting betreft, in de eerste rijen scharen. We wensen directie en leden gaarne „excelsior” toe met haar model-inrichting, die in alle opzichten gezien mag worden en zich kan meten met de best ingerichte zuivelfabrieken in verre omtrek.

1929

De Graafschap Bode 1929-03-22

Verslag vergadering Coöp. St. Zuivelfabriek.

HENGELO (G.).- In de algemene ledenvergadering der Coöp. Stoomzuivelfabriek „Hengelo” werd op voorstel van 't bestuur besloten, bij voldoende deelname dit jaar weer een melk-cursus te houden. Eveneens besloot men de runderhorzelbestrijding dit jaar voort te zetten.

Uit het jaarverslag, door de Directeur uitgebracht vermelden we 't volgende: In het afgelopen boekjaar werd ontvangen 6.445.740 K.G. melk. Dit is 308.721 K.G. meer dan in 1927 of ruim 5%.

In het dorp werd verkocht 67.152 melk, zodat tot boter werd verwerkt 6.376.574 K.G. melk, waarvan 231.585 K.G. boter werd gefabriceerd.

Het vetgehalte der melk, volgens boteropbrengst berekend, was 3.22 %, tegen 3.28 % in 1927.

Voor 6.445.740 K.G. melk werd uitbetaald *f*431.178,85 of gemiddeld per 100 K.G. melk ***f*6,69**, terwijl de bruto-opbrengst *f*7,95 bedroeg. In 1927 waren deze cijfers *f*6,57 en *f*7,82.

Aan onkosten werd per 100 K.G. melk *f*1,26 betaald, tegen *f*1,25 in 1927, terwijl dan nog een voordelig saldo van *f*2.968,11 overbleef.

De geproduceerde 231.585 K.G. boter bracht *f*502.022,95 op, of per K.G. *f*2,16⁸, na aftrek van vrachten en provisie *f*2,15². In 1927 was de prijs per K.G. netto *f*2,05⁴.

Voor spoeling werd *f*5200,44 ontvangen.

In het dorp werd verkocht 67152 L. melk, voor *f*8444,98; 15135 L. karnemelk voor *f*1070,60 en voor *f*346,43 room. De leveranciers niet-leden werd *f*310,53 gekort.

De grootste hoeveelheid melk op één dag werd ontvangen op 5 Juni, n.l. 26.164 K.G. (Maandagen niet meegerekend); de kleinste hoeveelheid op 20 Dec. n.l. 13.036 K.G.

De Graafschap Bode 1929-04-26

Jaarverslag Gezondheidscommissie Doetinchem.

Aan het Jaarverslag over 1928 van de Gezondheidscommissie te Doetinchem, ressort: Doetinchem, Bergh, Hengelo, Zelhem, Wisch, Wehl en Didam ontleenen we het navolgende:

Over 1928 gaf de algemeene gezondheids-toestand weer reden tot tevredenheid, niet-tegenstaande het aantal gevallen van besmettelijke ziekten, vergeleken bij het vorig jaar 1927, meer dan verdubbeld is.

Hengelo. In den toestand bij de **boterfabriek** kwam nog geen verbetering. Reeds in Maart '26 heeft onze Commissie het Bestuur dier fabriek aangeraden, om over te gaan tot het aanleggen van een vloeawei. In beginsel schijnt hiertoe besloten te zijn en de grond ervoor is reeds gekocht. Bij de verbouwing en rioleering in 1927 werd al rekening gehouden met het toekomstig vloeiterrein, dat echter nog steeds op zich laat wachten. Met het oog op de komende warme zomerdagen en op den stank, die dan weer door het afvalwater der fabriek zou verspreid worden, werd in Mei bij het bestuur nogmaals aangedrongen op spoedige verwezenlijking van het plan tot het aanleggen van een vloeawei.

Ook ons medelid Van Soest sprak nog met den directeur over den stank van de langs de fabriek loopende laak. De directeur verzekerde hem, dat het Bestuur er ook van overtuigd was, dat de toestand zóó niet blijven kon. Het zou evenwel graag afwachten, in hoeverre door de werkzaamheden aan de Baaksche Beek een grootere toevoer van water zou ontstaan, waardoor het euvel ineens verholpen zou zijn. Daar de fabriek pas verbouwd was, zou het graag nog wat wachten met het treffen van maatregelen, omdat het electrisch oppompen van het water ook nog al met kosten gepaard gaat.

Zelhem. In de Mei-vergadering werd medegedeeld, dat de toestand bij de zuivel-fabriek en de houtzagerij nog steeds onhoudbaar was en dat de **boterfabriek** niets deed ter verbetering. Naar aanleiding hiervan werd aan B. en W. verzocht ons binnenkort te willen mededeelen, welke maatregelen door hen genomen zullen worden, opdat aan de reeds jarenlang bestaande misstanden ten spoedigste een eind kome. Ook werd hun in overweging gegeven, de Wed. Oldenboom, eigenares der houtzagerij, aan te schrijven de door Inspecteur Dr. Bloemendal aangegeven verbeteringen met spoed uit te voeren. Op dit schrijven ontving de Commissie nog geen antwoord.

In de Nov.-vergadering kwam het afvalwater der **boterfabriek** nogmaals ter sprake. De stinksloot bij de Wed. Smeitink wordt gedempt en er wordt een riool in gelegd; een heele verbetering. Maar nu loost de **boterfabriek** verder op het waterschap „de Baaksche Beek”. In verband hiermee verzocht onze Commissie aan het Bestuur van dat waterschap, te mogen vernemen, hoe het dit afvalwater dacht te ontvangen en hoe deze zaak verder geregeld zou worden. Tot heden mocht onze Commissie de gevraagde inlichtingen niet ontvangen.

Wisch. De toestand bij de **boterfabriek** is nog alles behalve goed te noemen. Het nieuwe lid Ir. Heuff zal bij gelegenheid den toestand daar eens opnemen. Volgens het lid Colenbrander is ook de gemeente debet aan den wantoestand, daar faecaliën uit twee deelen van het dorp Varsseveld terecht komen in dezelfde waterleiding, waarin ook de **boterfabriek** haar afvalwater loost. Zelfs Insp. Dr. Bloemendal wist, volgens den heer Colenbrander, geen goede oplossing te geven. Van een rioleeringsplan tot het leiden van het afvalwater naar de Slingebeek vernam de Commissie nog niets.

1930

De Graafschap Bode 1930-03-14

Verslag jaarverg. Coöp. St.-zuivelfabriek Hengelo

HENGELO (G.). - Donderdagavond werd in 3e zaal van de heer Langeler een jaarlijkse ledenvergadering gehouden van de Coöperatieve Stoomzuivelfabriek alhier, welke vrij goed bezocht was. De Directeur der fabriek, de heer **Geertsma**, herdacht in zijn openingswoord de dezer dagen overleden heer Hesselink, die gedurende een tiental jaren lid is geweest. De overledene heeft zich steeds als een ijverig werker doen kennen en zich steeds een aangenaam medelid getoond, welke zich veel moeite gaf om de belangen der fabriek zoveel mogelijk te behartigen.

Hierna werd het verslag over het afgelopen jaar voorgelezen en goedgekeurd, waaruit we de navolgende becijfering, overnamen.

Ontvangen werd **6.573.656 K.G. melk**, of 127.916 K.G. meer dan 't vorig jaar. De verkoop van melk in 't dorp bedroeg 72.674 K.G., zodat tot boter werd verwerkt 6.498.802 K.G. melk waarvan werd verkregen 240.770 K.G. boter.

Het vetgehalte der melk volgens boteropbrengst berekend, bedroeg 3,29 pct., tegen 3,22 pct. in 1928.

Voor 6.573.656 K.G. melk werd uitbetaald f 435.806,32 of gemiddeld per 100 K.G. melk **f 6.63.**

Aan onkosten werd betaald f 1,26 per 100 K.G. melk. De geproduceerde boter bracht op f 502.432,61 of per K.G. f 2,08³.

Voor spoeling werd ontvangen f 5490,03

In het dorp werd verkocht 72674 L. volle melk voor f 9178,95; 13649 L. karnemelk voor f 962,01 en voor f 340,80 room. De leveranciers niet-leden werd gekort f 309,29.

Tenslotte werd nog besloten, zo mogelijk ook dit jaar wederom een melkcursus op te richten en werd in de instructie van den Directeur enige wijziging gebracht.

De Graafschap Bode 1937- 12-15

HENGELO (G.).

Ledenvergadering Coöp. Zuivelfabriek.

— In „Concordia" werd Dinsdagmiddag een goed bezochte ledenvergadering gehouden van de Coöperatieve Zuivelfabriek, onder voorzitterschap van den heer G. J. Langeler. Na opening en lezing der notulen werden de aftredende bestuursleden, de heeren G. J. Langeler, R. Tjoonk en H. J. Heerink met nagenoeg algemeene stemmen herkozen. Er werd besloten een nieuwe stoommachine voor de fabriek aan te schaffen. De directeur deelt mee, dat de fabriek aangesloten is bij het Zuivel-kwaliteits-Contrôle-bureau (Z. K. B.). Hij motiveert deze aansluiting in een uitvoerige uiteenzetting en zegt o. m., dat nu alle boter, welke wordt geïmporteerd, vooraf door dit bureau moet worden gekeurd, het noodzakelijk is, ook aan de aangevoerde melk hogere eischen te stellen.

In de Commissie tot nazien van de rekening over 1937 werden gekozen de heeren G. Esselenbroek, Th. Kaak en D. J. Harmsen Tzn.

Ten slotte werd nog meegedeeld, dat op den eersten Kerstdag niet, doch op Nieuwjaarsdag wel aan de fabriek zal worden gewerkt.

De Graafschap Bode 1938-03-11

Verslag alg ledenvergadering Zuivelfabriek Hengelo.

HENGELO (G.)- Donderdagmiddag werd in de zaal Langeler een algemene ledenvergadering gehouden van de Coöp. Stoomzuivelfabriek alhier.

Deze was als gewoonlijk druk bezocht.

Uit het exploitatieverslag over het jaar 1937 tekenen we aan, dat werd ontvangen **7.183.163** kg melk. Dit is 141.371 kg. of 2 % meer dan in 1936.

In het dorp werd verkocht 89.598 L, melk, zodat tot boter werd verwerkt 7.090.877 kg melk. Het gemiddelde vetgehalte was 3,30 % tegen 3,27 % in 1936.

Voor 7.183.163 kg. melk werd uitbetaald *f*325.457,92 of gemiddeld per 100 kg *f*4,53 tegen *f*4,01 in 1936. Aan onkosten werd betaald *f*0,81 per 100 kg. melk tegen *f*0,78 in 1936, terwijl een saldo van *f*2290,24½ overbleef.

De geproduceerde 273.498 kg. boter bracht na aftrek van *f*59.038,06 heffing voor de *Nederlandse Zuivelcentrale* *f*377.189,87 op of per kg *f*1,37⁹. Na aftrek van provisie en vrachten *f*1,36⁶ tegen *f*1,22⁸ in 1936.

Voor spoeling werd ontvangen *f*1331,01.

In het dorp werd verkocht 89.598 L melk voor *f*6228,70. 11.209 L. karnemelk voor *f*447,52. Verder werd voor *f*362,33 room verkocht.

De vergadering ging met dit uitgebreide overzicht accoord.

Vervolgens deed de Directeur, de heer **Geertsma** mededeling over een gehouden wedstrijd in het juiste gebruiken er (?) stallen en over de gelegenheid die bestaat om zich aan te sluiten bij het *Coöperatieve Boeren-Verzekeringsfonds*.

Als algemene mededeling gold, dat ter contrôle 24 monsters melk opgezonden waren naar

Zutphen. Het gemiddelde vetgehalte was aan de fabriek 3,40 en bij de zuivelconsulent 3,42 %
Waar bij de rondvraag niets belangrijks ter tafel werd gebracht, sloot de voorzitter de vergadering met dank voor de grote opkomst.

De Graafschap Bode 1938- 12- 23

HENGELO (G.).

— Onze plaatsgenoot, Mej. A. Ellenkamp, slaagde te Rotterdam voor het examen als costumière.

— Donderdagavond had in de zaal van „Concordia” de algemeene ledenvergadering plaats van de Coöp. Zuivelfabriek Hengelo G., die vrij goed was bezocht. De aftredende bestuursleden werden herkozen, n.l. de heeren T. Hiddink, A. Hilderink en E. Harmsen, tot leden van de commissie voor het nazien der jaarrekening werden benoemd G. Esselenbroek, Th. Kaak, S. H. J. Kleve. Door G. Posthumus Jr., adj. secretaris van den Geld. Overijselschen Bond van Coöp. Zuivelfabrieken, werd een lezing gehouden over t.b.c.-bestrijding bij het rundvee. Naar aanleiding daarvan werd besloten te trachten een t.b.c.-bestrijdingsvereniging op te richten. Hierna sluiting.

De Graafschap Bode 1939-03-15

Verslag Vergadering Coöp Zuivelfabriek Hengelo (G.).

HENGELO (G) - In de zaal van de heer Langeler werd Dinsdagavond de jaarvergadering gehouden van de Coöp. Stoomzuivelfabriek. De voorzitter, de heer G. J. Langeler (Holte), richtte een welkomswoord tot de aanwezigen en verheugde zich over de grote belangstelling. Er waren ver over de 100 leden aanwezig. Het jaarverslag luidde als volgt:

In 1938 werd ontvangen **7.184.616 kg.** melk, dat is 1.453 kg. meer dan in 1937. In het dorp werd 92.257 l. verkocht, zodat tot boter werd verwerkt 708.951 kg. Het gemiddelde vetgehalte was 3,32 % tegen 3,30 % in 1937.

Voor de ontvangen melk werd uitbetaald f 336.845,91 of gemiddeld per 100 kg f **4,69**, tegen f 4,53 in 1937. Aan onkosten werd betaald per 100 kg f 0,80⁴ tegen f 0,81 in 1937.

Er werd 273.440.6 kg. boter geproduceerd. Deze bracht op f 384.438 of per kg f 1,40⁶, tegen f 1,373 in 1937. Voor de spoeling werd ontvangen f 1.988,20. Voor de in het dorp verkochte melk werd ontvangen f 7.197,51. Verder werd in 't dorp verkocht 11.668 l. karnemelk voor f 466,72 en 635³/₄ l. room voor f 1501,38.

Dit verslag was nagezien en accoord bevonden door de controleur van de GOZ. en een commissie uit de leden.

Aan de vergadering werd meegedeeld, dat 32 monsters melk ter controlering waren opgezonden naar den zuivelconsulent te Zutphen. Het onderzoek wees uit dat 't gemiddelde vetgehalte 3,43 was, terwijl aan de fabriek 3,40 was genoteerd.

Op voorstel van 't bestuur werd besloten aan de t.b.c.-bestrijding een subsidie van f0.50 per melkkoe te geven, Mocht deze vereniging later in de z.g.n. A-rubriek worden geklasseerd, zodat rijkssubsidie kan worden genoten, dan wordt de subsidie weer ingetrokken.

Bij de rondvraag gaf de heer Ruesink het bestuur in overweging de melkrijders die een wagen op luchtbanden hebben, hiervoor een toelage te geven. Net bestuur ziet hierin iets onbillijks tegenover hen die een rit hebben ongeschikt voor luchtbanden of hen, die om de kosten moeten nalaten, zulk een wagen aan te schaffen. Niettemin wil het bestuur dit voorstel wel overwegen. De heren Millink en Esselenbeek vinden het slechts éénmaal per week ontvangen van karnemelk voor kleine leveranciers te weinig. Ze zouden dat gaarne tweemaal per week hebben. Het bestuur zal overwegen of hierin verandering kan worden gebracht.

Met dank voor de trouwe opkomst en de aangename besprekingen sloot hierna de voorzitter de vergadering.

DGB 1939-12-15

De Graafschap Bode 1939- 12-15

HENGELO (G.).

Coöp. Zuivelfabriek.

— Onder leiding van den heer G. J. Langeler had Donderdagavond j.l. een druk bezochte vergadering van de Coöp. Zuivelfabriek Hengelo (G.) plaats in het feestgebouw „Concordia”.

De voorzitter herdacht in zijn openingswoord het overleden bestuurslid R. Tjoonk. Gedurende 20 jaren had de heer Tjoonk deel uitgemaakt van het bestuur en wel als secretaris. Zijn nagedachtenis zal bij allen levendig blijven. Vervolgens wijdde de voorz. woorden van waardeering aan het aftredende bestuurslid den heer G. J. Steenblik, die wegens zijn hoogen ouderdom zich niet herkiesbaar stelde.

Als bestuursleden werden gekozen de heeren G. Lenselink, J. C. Wesselink en Th. Lankhorst. In de vacature Tjoonk werd gekozen de heer L. W. Harmsen. Tot leden van de commissie voor het nazien der jaarrekening 1939 werden benoemd de heeren G. Esselenbroek, Th. Kaak en H. J. Kleve. De directeur deelde vervolgens gegevens mede over de melklevering, kwaliteit der melk en boter, de boterhandel, de t.b.c.-bestrijding onder het melkvee en de vetgehalte-contrôle. Over het al of niet werken van de fabriek op 1ste Kerstdag ontspoon zich een zeer uitvoerige discussie. Het bestuur zal hierin nader een beslissing nemen.

1940

De Graafschap Bode 1940-03-13

Gegevens uit jaarverslag Coöp. Zuivelfabriek Hengelo (G.)

HENGELO (G.). Dinsdagavond werd in de zaal Langeler de jaarvergadering gehouden van de Coöp. Stoom-Zuivelfabriek „Hengelo”. De belangstelling was niet groot. De heer G. Langeler op Holte presideerde de vergadering.

Na de opening was het woord aan de heer H. J. Heerink, die de notulen las. Hierna deed de heer Geertsma, directeur der fabriek, de volgende exploitatiemededelingen over het boekjaar 1939: In dat jaar werd ontvangen 7.379.082 kg melk, dit is 394.466 kg, of 5½% meer dan in 1938. In het dorp werd 94.074 liter melk verkocht, zodat tot boter werd verwerkt 7.482.186 kg. melk.

Het gemiddelde vetgehalte bedroeg 3,31 % tegen 3,12 % in 1938. Voor 7.579.082 kg melk werd uitbetaald f 361.219,98 of gemiddeld f 4,77 per 100 kg tegen f 4,69 in 1938.

Aan onkosten werd betaald f 0.83 per 100 kg melk tegen f 0.84⁴ in 1938.

De geproduceerde 290.082 kg boter bracht f 413.742,66 op of per kg. f 1,42⁶ tegen f 1,40⁶ in 1938.

Voor spoeling werd ontvangen f 2.107,72. In het dorp werd verkocht 94.074 L melk voor f 7.386,29, 11.522 L karnemelk voor f 460,88 en 559 L room voor f 447,21.

Bij de rondvraag deelde de directeur een en ander mee over de gang van zaken. Daaruit tekenen we aan, dat tic melkontvangst nu wel 20 % minder is dan vorig jaar. Mogelijk kan dit worden toegeschreven aan het krachtvoer en zeer zeker als gevolg van het mond- en klauwzeer. Het vetgehalte is daarentegen van 2,40 tot 3.60 dus met 1.2 gestegen. De prijs is thans wel iets hoger dan vorig jaar. Spr. verwees ook nog naar enkele uitlatingen in de rede van Minister Steenberghe, j.l. Maandagavond aan de radio.

De heer F. Blom betreurde het dat de regering niet kan meewerken tot groter verbruik van natuurboter door particulieren.

De heer Kaak informeerde of het pessimisme van de directeur in de vorige vergadering ten aanzien van kuilvoer bewaarheid was. De dir. kon nu constateren dat het nog niet van invloed was geweest.

De heer G. Esselenbroek meent dit te moeten danken aan de strengere koude, toen men toch niet in de kuilen kon komen.

Hierna werd de vergadering door den voorz. gesloten.

Direct in aansluiting op de vergadering der Zuivelfabriek werd de ledenvergadering gehouden van de plaatselijke vereniging van de Gezondheidsdienst voor Vee in Gelderland. Ook hier was de heer G. Langeler voorzitter. De heer Geertsma bracht als secretaris verslag uit. Hieruit tekenden we op, dat de vereniging, die pas één jaar bestaat, aanving met 50 leden. Op het eind van 1939 waren er 140 leden, terwijl nu reeds 230 leden geboekt zijn, wat betekent dat ± 1/3 gedeelte der veehouders uit de gemeente lid is.

Onderzocht werden 1418 dieren, waarvan er 107 reageerden, een reactie-percentagè dus van 7½, hetgeen vrij hoog is en de noodzakelijkheid van t.b.c-bestrijding onder het vee wel duidelijk aangeeft.

De zuivelfabriek subsidieerde met f0.50 per melkkoe, hetgeen een bedrag van f381,- vorderde. Van de 1418⁶ onderzochte dieren waren er 813 vrij van t.b.c. Op t.b.c.-vrije stallen waren 801 dieren aanwezig Er waren dus 58 stallen besmet, waarop 617 dieren.

Hierna was aan de orde de verkiezing van 2 bestuursleden, wegens periodiek aftreding van J. Tolkamp en H. Eijerkamp, die niet herkiesbaar zijn. Hiervoor werden na stemming gekozen Th. Kaak en D. M. Wullink.

Nadat de voorz. de aftredende bestuursleden dank had gebracht voor hun kort doch vruchtbaar werk voor de vereniging werd de vergadering gesloten.

DGB 1940-12-18

De Graafschap Bode 1940- 12-18

HENGELO (G.).

Vergadering **zuivelfabriek**.

— Maandagavond j.l. hield de Coöperatieve **Zuivelfabriek** haar jaarvergadering onder leiding van haar voorzitter, den heer G. J. Langeler.

De aftredende bestuursleden, de heeren G. J. Langeler, H. J. Heerink en L. W. Harmsen werden met vrijwel algemeene stemmen herkozen. Tot leden van de commissie voor het nazien der jaarrekening 1940 werden benoemd de heeren Th. Kaak, G. Esselenbroek en H. J. Kleve. De directeur deelde mede, dat de melkaanvoer de eerste elf maanden van 1940 15 % lager was dan in dezelfde maanden van 1939. Er was ruim 40.000 kg boter minder gemaakt. Het uitbetaalde melkgeld was echter vrijwel even hoog als in 1939, terwijl in Januari een nabetaling zal volgen. Verder deelde de directeur mede, dat aan de t.b.c.-bestrijding 233 leden deelnemen en dat het reactie-percent van 7.5 tot 6.4 was gedaald.

Verder volgden mededeelingen over de boterhandel en de verplichte leveringen voor export.

6 Stond 141 (ZHN.)